

Dosarul nr. 2r-344/23
2-21169412-01-2r-27072023

Prima instanță: Judecătoria Ungheni, sediul Central (L. Potîngă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

Î N C H E I E R E

15 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către Andrei Rabacu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Rabacu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vicolemn” cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 noiembrie 2021, Andrei Rabacu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vicolemn” privind încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 26 august 2022 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea.

S-a încasat de la SRL „Vicolemn”, în beneficiul lui Andrei Rabacu, prejudiciu material în sumă de 7650 euro, ce constau din prețul a trei uși externe - 1700 euro, 14 geamuri - 4300 euro, scara - 1400 euro și tumba de baie 250 euro), sau echivalentul în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației, cu obligarea pârâtului de a demonta și a-și ridica obiectele sus numite.

S-a încasat de la SRL „Vicolemn”, în beneficiul lui Andrei Rabacu, prejudiciu moral în sumă de 7000 de lei, cheltuieli de judecată compuse din cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3000 de lei și cheltuieli pentru efectuarea expertizei în mărime de 6300 de lei.

S-a încasat din contul SRL „Vicolemn”, în beneficiul statului, suma de 4538,53 de lei cu titlu de taxă de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 22 septembrie 2022, apelanta SRL „Vicolemn”, în persoana administratorului Victor Cepoi, a declarat apel împotriva hotărârii din 26 august 2022 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond,

cu adoptarea unei noi decizii privind respingerea ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată.

Prin încheierea din 08 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a acceptat spre examinare cererea de apel declarată de SRL „Vicolemn”.

În cadrul ședinței instanței de apel din 26 aprilie 2023, apelanta SRL „Vicolemn”, reprezentată de avocatul Oleg Bondarenco, a depus o cerere privind dispunerea expertizei judiciare.

Prin încheierea din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis demersul apelantei SRL „Vicolemn”, privind efectuarea expertizei judiciare tehnice în construcții.

Se ordonă efectuarea expertizei judiciare tehnice în construcții, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată intentată de Andrei Rabacu împotriva SRL „Vicolemn” privind încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

A pune la soluționarea expertului următoarele întrebări:

1. Care este vechimea confecționării și instalării geamurilor termopan și ușilor din lemn exterioare din casa de locuit al lui Andrei Rabacu din r-nul Strășeni, s. Vorniceni, str. Ștefan cel Mare, 83;

2. Prezintă sau nu careva defecte tehnice geamurile termopan și ușile din lemn exterioare din casa de locuit al lui Andrei Rabacu din r-nul Strășeni, s. Vorniceni, str. Ștefan cel Mare, 83, și dacă prezintă: ce anume defecte?

3. Prezintă sau nu geamurile termopan și ușile din lemn exterioare din casa de locuit al lui Andrei Rabacu din r-nul Strășeni, s. Vorniceni, str. Ștefan cel Mare, 83, urme (semne) de intervenție tehnică necalificată, efectuată după instalarea acestora.

4. Din ce anume rezultă defectele depistate: din confecționare, instalare sau exploatare necorespunzătoare a geamurilor și/sau ușilor?

5. Pot sau nu pot remediate defectele depistate prin reparație sau doar prin înlocuire integrală a geamurilor și ușilor exterioare? Se încredințează efectuarea expertizei judiciare tehnice în construcții, Centrului Național de Expertize Judiciare, de pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu sediul în mun. Chișinău, str. Maria Cebotari.

Se somează expertul de răspunderea prevăzută la art.312 Cod penal, pentru prezentarea intenționată a unui raport de expertiză fals.

Se atenționează expertul judiciar despre răspunderea contravențională, prevăzută de art. 318 Cod contravențional, pentru neexecutarea încheierii instanței de judecată.

A pune la dispoziția expertului judiciar cauza civilă nr.2a-4371/22 (2-21169412-02-2a-01122022) în „I” volume.

Se pune în obligația apelantei SRL „Vicolemn”, cheltuielile necesare pentru efectuarea expertizei judiciare tehnice în construcții, fiind atenționată că în caz de refuz de achitare, va fi decăzută de dreptul la probă cu expertiză.

Procesul dat în ordine de apel, se suspendă până la prezentarea în instanța a raportului de expertiză.

La 05 iulie 2023, Andrei Rabacu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu, a depus recurs împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate în partea suspendării procesului de judecată, cu remiterea cauzei spre judecare a cererii de apel.

La 08 septembrie 2023, SRL „Vicolemn”, reprezentată de avocatul Oleg

Bondarencu a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitând în temeiul art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă restituirea recursului ca fiind depus cu depășirea termenului prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă.

În corespundere cu dispozițiile art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei, în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

În accepțiunea art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În temeiul art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. Decăderea din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie de asemenea un factor de securitate juridică, conținută în regula de 15 zile, care curge de la data comunicării încheierii (contestate) recurentului și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform prevederilor art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștea sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin încheierea din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis demersul apelantei SRL „Vicolemn”, privind efectuarea expertizei judiciare tehnice în construcții. Totodată, s-a dispus suspendarea procesului de judecată în ordine de apel până la prezentarea în instanța a raportului de expertiză (f.d. 164-166 verso).

La 19 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, Curtea de Apel Chișinău a expediat copia încheierii pronunțată la 14 iunie 2023, pe adresa de corespondență a reprezentantului recurentului, avocatului Vasile Lupu (vasile.lupu.1960@mail.ru) (f.d. 167).

La 05 iulie 2023, Andrei Rabacu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu a depus recurs împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate în partea suspendării procesului de judecată, cu remiterea cauzei spre judecare a cererii de apel (f.d. 185).

Prin urmare, analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate mai sus, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Andrei Rabacu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu, a declarat recurs împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu încălcarea termenului imperativ prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă. Or, prezentul recurs a fost declarat la 05 iulie 2023, termenul limită fiind 04 iulie 2023.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.)

Din normele legale citate supra rezultă că, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen. La caz, recurentul nu a solicitat repunerea în termen.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recurenta nu a întreprins suficiente măsuri, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile de acces la instanță

Reieșind din prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, Completul de judecată reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene,

după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, dispozițiile art. 15 din Codul de procedură civilă stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Completul de judecată reține că respectarea de către părți a termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 425 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Sub acest aspect, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de către Andrei Rabacu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu, împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de către Andrei Rabacu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu, împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea depusă de Andrei Rabacu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vicolemn” cu privire la repararea prejudiciului material și moral, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă